

Interjú

A Balaton Szövetség szerepe régen és ma – Beszélgetés Balassa Balázssal

Ha egy az önkormányzatokat fókuszába helyező folyóirat egy térségi tematikus számot jelent meg, magától értetődő kötelesség, hogy bemutassa a régióban működő önkormányzati szövetséget. Ennek teszünk most eleget, az alábbiakban Fekete Károly interjút olvashatják, melyet Balassa Balázssal a Balatoni Szövetség elnökével, Szigliget polgármesterével készített 2019 májusában.

Elnök úr, a Comitatus Önkormányzati Szemle szerkesztői és olvasói nevében is nagyon köszönöm, hogy vállalkozott az interjúra. Kérem, először ismertesse a Balatoni Szövetség rövid történetét, és jelenlegi összetételét!

1904. augusztus 11-én délután került sor a nagyjelentőségű eseményre, a Balatoni Szövetség megalakítására. A Szövetség céljaul tűzte ki a balatoni fürdői élet fejlesztését, a fürdők közös érdekének megóvását és általában a Balaton-parti gyarapodás előmozdítását. A Szövetség tiszteletbeli elnökévé Széchenyi Imre grófort, a minden nemes célért küzdő férfit választották meg. Az egyik alelnök pedig dr. Óvári Ferenc lett, aki elévülhetetlen érdemeket szerzett a Balatoni Szövetség megalakításában, valamint az azt megelőző előkészítő munkák során.

1948-ban feloszlatták a Balatoni Szövetséget, mert a „szocializmus ellenségét” látták benne és a „burzsoá” hagyományok képviselőjeként tartották nyilván. Akkor a politikai diktatúra döntéshozói nem a Balaton érdekeit, a nemzeti kincs megőrzését tartották szem előtt, hanem téves ideológiával a „dolgozó nép tulajdonába” adták, ehhez pedig nem kellett Balatoni Szövetség.

1990. novemberében, Balatonfüreden több polgármester találkozott, hogy a Balatoni Szövetség aktív tételét határozzák el. A jelenlévők

kezdeményezték, hogy új törvényi háttérrel és az önkormányzatok létrejöttével, a rendszerváltás kezdeteibe illesztve induljon el a Balatoni Szövetség átalakult formában történő működése. 1991. február 8-án szakadó hóesésben a közvetlen parti településekről 26 önkormányzat képviseltette magát az alakuló közgyűlésen és még 5 település megfigyelője volt jelen.

Jelenleg 77 önkormányzat 3 megyei önkormányzat a tagunk, 5 pártoló tagunk és 16 együttműködő szervezetünk van.

Milyen szabályok alapján kerülnek kiválasztásra a szervezet vezető tisztségviselői?

A tisztségviselők választását értelemszerűen a Szövetség SZMSZ-e és az Alapszabály határozza meg. Az elnökség tagjai: a szövetség elnöke, a tiszteletbeli elnökök és társelnökök, valamint Somogy, Veszprém és Zala megye közgyűlései által delegált 1-1 elnökségi tag. Ez utóbbi Somogy, Veszprém és Zala megye tagönkormányzatai között létrejött közös konszenzus alapján lehetséges, az érintett megyei közgyűlés jogosult megválasztani 2-2 főt delegálni az elnökségbe.

A szövetség elnökét és a két társelnököt önkormányzati választási ciklusonként, öt évre választja meg a Balatoni Szövetség közgyűlése. A delegált elnökségi tagokkal teljessé váló elnökséget közgyűlési határozattal kell megerősíteni. Az elnökség tagjai feladatukat társadalmi megbízatásban látják el. A társelnököket a Balaton-parti polgármesterek közül, megválasztásánál egy-egy főt választanak meg. A társelnökök jelölésére az érintett megye tagsága jogosult. Az elnök vagy a társelnökök megválasztásánál figyelembe kell venni a kistérségek érdekeit is (esetleg társelnöki funkcióban történő megbízással). Elnököt szokásjog alapján minden ciklusban más-más megyéből választ a Szövetség.

Milyen feladatokat, milyen forrásokból lát el jelenleg a Szövetség?

A Balatoni Szövetség alapfeladatként a Balatoni Kiemelt Üdülőkörzetbe tartozó önkormányzatok érdekképviseletét látja el. Az érintett önkormányzatok legfőbb érdeke, hogy ez a térség a természeti és kulturális értékeink megőrzése mellett zavartalanul fejlődjön. A BKÜ területén élő emberek és a térségben működő önkormányzatok „saját bőrükön” tapasztalják azokat a problémákat, melyek a Balaton térségében jelentkeznek. A Balatoni Szövetség feladata, hogy közreműködjön az önkormányzatok és a döntéshozók közötti minél hatékonyabb kommunikációban.

Ezen kívül megszervezzük hagyományos rendezvényeinket, úgymint a Balatoni Borok Versenyét, a Kék Hullám Zászló strandminősítő programot, az első hajó fogadását, a „Balatonparty”-t. 1994 óta minden évben odaítéljük a Balaton-díjat, egy vagy több arra érdemes, a Balaton érdekében sokat tett személy vagy szervezet számára. 2018-ban Heizler György nyugalmazott tüzoltó ezredes és Horváth Tihamér vállalkozó mellett a Tihanyi Bencés Szerzetesközösség kapta az elismerést. Az elmúlt évben először hirdettük meg az „Év Balatoni Háza” építészeti díjpályázatot, amit reményeink szerint folytatni tudunk 2019-ben is. Kiemelt feladat ezen kívül, hogy a Szövetség a térségi szünyogygyerítés tekintetében az érintett 47 önkormányzat megbízásából szervezési, koordinációs feladatokat lát el, továbbá saját forrásból egy légi biológiai és egy légi kémiai gyerítést végeztettünk.

Régebben a Szövetség működését tagdíjakból, más szervezetek hozzájárulásából, a szolgáltatásokból befolyó térítésekből, alapítványi támogatásokból, vállalkozásainak eredményéből, költségvetési támogatásokból, valamint pályázatokból fedezte. Mára már csak a tagdíjak (pártoló tagsági díjak) maradtak ezekből, így szűkös anyagi keretekkel gazdálkodhatunk. A szövetség tagjai a település állandó lakosai után évi 60 Ft/fő tagdíjat fizetnek. A pártoló tagok 3.000 Ft/év, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező pártoló tagok 30.000 Ft/év minimum tagdíjat fizetnek. A megyék tagdíja minimum 50.000 Ft/év/megye. A közgyűlés évente állapítja meg a következő évi tagdíjat. A tagdíjak legalább 10 éve nem változtak.

Mindezen feladatok ellátásához milyen humán erőforrással rendelkeznek?

Van egy irodavezetőnk a titkárságon, egy pénzügyi tanácsadónk, aki a szünyogygyerítést koordinálja, és a Szövetség titkára, aki napi négy órás munkaviszonyban van. A szűkös anyagi keretek miatt sajnos csak ezek a lehetőségeink.

Mit tart 2014 óta betöltött elnöki mandátuma eddigi legfontosabb eredményének?

A „régioóban” és az országban is egyre több emberben tudatosul, hogy létezik a Balatonnál egy olyan szervezet, mely minden fontosabb térséget érintő kérdésben véleményt alkot, érdekképviseletet lát el és egyes kezdeményezéseivel a minőségi szolgáltatások fontosságára hívja fel a figyelmet. A sok éven keresztül alvó szervezet ismét meghatározó szereplővé vált a térségben. A média részéről megnyilvánuló folyamatos érdeklődés lehetőséget biztosít a szervezet folyamatos kommunikációjára.

A vállalt feladatokon túl miben látja egy térségi szintű önkormányzati szövetség legfontosabb hivatásait?

Egy ilyen jellegű szervezetnek komoly felelőssége van abban, hogy az önkormányzatokkal, társszervezetekkel közösen jövőképet határozzon meg a Balatonnak, valamint törekedjen arra, hogy keresse a megoldásokat a negatív tendenciák megállítására. Ezt úgy kell tennünk, hogy közben ne rontsuk a térség turisztikai megítélését.

Mely szervezetek a szövetség legfontosabb partnerei?

Nem szívesen állítanék fel egy fontossági sorrendet, hisz minden szervezet a szakmai tudásával, felkészültségével a szakterületük vonatkozásában komoly segítséget nyújt számunkra. A következő szervezetekkel vagyunk együttműködésen alapuló kapcsolatban: Balatoni Hajózási Zrt., Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt., Magyar Vitorlás Szövetség, Balatoni Civil Szervezetek Szövetsége, Balaton Fejlesztési Tanács, Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, Nők a Balatonért Egyesület, Pannon Egyetem, Balaton-parti Fürdőegyesületek Szövetsége, MTA ÖK Balatoni Limnológiai Kutatóintézet, Vízimentők Magyarországi Szakszolgálata, Veszprém Megyei Jogú Város, Herman Ottó Intézet, Somogy Megyei Építész Kamara, Zala Megyei Építész Kamara, Magyar Építészek Veszprém Megyei Kamarája, Balatoni Turizmus Szövetség, Balatoni Kör.

A térségi érdekérvényesítést aktuálisan milyen eszközökkel képes ellátni a szervezet?

Jelenleg két ilyen jellegű eszközt látok. Az egyik, hogy önállóan, vagy esetleg egy társszerv bevonásával kialakított véleményünkkel megkeressük az érintett minisztériumokat, szakhatóságokat. A másik lehetőség, hogy a média segítségével hívjuk fel a figyelmet egy-egy régóta fennálló problémára, ezzel készítetve a döntéshozókat a szükséges lépések megtételére.

Kérem, vázolja fel egy balatoni konfliktus-térképet! Fontossági sorrendben melyek a Balatonnál aktuálisan jelentkező legfontosabb térségi konfliktusok? Milyen területeken, kik között jelentkeznek ezek?

Én úgy gondolom, hogy egy olyan térségben ahol ennyi érdek ütközik, ahol más és más jövőkép fogalmazódik meg a térségben élők, dolgozók és pihenni vágyók részéről, kivédhetetlen a konfliktushelyzetek kialakulása. Én konkrét esetet nem szeretnék megfogalmazni, inkább azokat a tendenciákat említeném meg, melyek generálják ezeket a helyzeteket. Ilyen például a nagyobb zajhatásokkal járó fesztiválok, rendezvények köre. Ugyancsak komoly problémákat vet fel a nyári időszak forgalmi telítettsége. Komoly veszélyeket rejtenek azok a kezdeményezések, melyek egy-egy a Balatonnál nem elfogadott és megszokott új szolgáltatás megjelenésével járnak. Azt látom, hogy ezek esetében nem készülnek előzetes hatástanulmányok, melyek alapján elkerülhetőek lennének ezek a feszültségek.

Jelenleg is zajlik a 1861/2016 Kormányhatározat végrehajtása, melynek keretében a Balaton térségébe több mint 300 milliárd forintnyi fejlesztési forrás érkezik. Elemzési eredmények szerint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területe az egy főre eső támogatási mérték tekintetében előzi az összes magyarországi megyét. Miként értékeli e forráskihelyezés megvalósítását a területpolitikai logika szempontjából?

Természetesen örömteli, hogy végre van egy fejlesztési forráskeret, mely felhasználására a Balaton régió lett nevesítve. Ez talán végre azt jelenti, hogy a Balaton megítélése javult az elmúlt években. Ez egy komoly lehetőséget jelenthet a térségnek.

És milyennek értékeli e forráskihelyezés célterületeit és eddigi eredményességét a Balaton hosszú távú jövője szempontjából?

Összességében elmondható, hogyha azok a célok megvalósulnak, melyek a Balaton jövője szempontjából nevesítésre kerültek, akkor érdemi hosszú távú eredmények várhatók. Fontos, hogy a turisztikai fejlesztések tekintetében következetesen megköveteljük az egész éves működés biztosítását. Elengedhetetlen, hogy megvalósuljanak a vízszintemeléssel kapcsolatos és a vízminőségjavítás szempontjából kulcsfontosságú beruházások. Véleményem szerint ezeknek a fejlesztéseknek prioritást kellene élveznie.

A jelenlegi intézményrendszeri keretek között kellő eredményességgel tudnak-e hasznosulni a fejlesztési források? Érvényesül-e a helyi, térségi akarat? Ha nem, milyen térségi intézményrendszer és felhatalmazások lennének ehhez az ideálisak?

Már régóta hangsúlyozom, hogy nagy szükség volna egy olyan térségi szervezetre, mely nem csak a koncepció elkészítésében kap szerepet, hanem a források szétosztásában is aktívan részt vehet. Véleményem szerint a térségben meghatározó szervezetek képviselőiből létre kellene hozni egy tanácsot, mely az érintett döntéshozókkal közösen döntene a források kihelyezéséről.

Milyen más, belföldi és külföldi önkormányzati szövetségekkel van kapcsolata a Balatoni Szövetségnek? Miben nyilvánul meg az együttműködés, kapcsolattartás?

A Balatoni Szövetség nem egy szokványos önkormányzati szövetség. Mi nem az önkormányzatok, a polgármesterek érdekeit kívánjuk védeni, hanem a térségben élő embereket képviseljük. A lakosság és a szövetség között a polgármester jelenti a kapcsolódási pontot. Talán ennek a hozzáállásnak, koncepciónak is köszönhető, hogy nem ápolunk komolyabb kapcsolatot egy önkormányzati szövetséggel sem.

Véleménye szerint milyen jövő vár az ilyen jellegű térségi önkormányzati szövetségekre, mint a Balatoni Szövetség?

Ez elsősorban azon múlik, hogy az önkormányzatok átérzik-e a lehetőségeket, melyek rejlenek ebben a szervezetben. A Balatoni Szövetségnek komoly meghatározó szerepe lehet még sokáig a térség életében, amennyiben az

önkormányzatok, hajlandók és tudnak együtt dolgozni, gondolkozni. Sajnos önkritikusan el kell ismernem, hogy nekem nem sikerült azt az egységes, aktív szervezetet létrehoznom, melyben a polgármesterek bátran megfogalmazzák és vállalják véleményüket. Sok kollégám nem tud és nem is akar térségi szinten gondolkozni. Amíg a települést érintő döntéseik meghozatala kapcsán nem mérlegelik, hogy ezek a változások milyen hatással lesznek a térségre, addig nehéz egy egységes Balatonról beszélni.

Milyennek képzelem a balatoni települések együttműködését az uniós fejlesztési források időszaka után?

Hogy milyen lesz, azt nem tudom. Azt hogy milyennek szeretném, persze el tudom mondani. Mivel a források szűkülni fognak, még fontosabb lesz majd, hogy ezeket hogyan tudjuk hatékonyabban felhasználni. Véleményem szerint így jelentősen megnő a szerepe a térségi, kistérségi szintű gondolkodásnak. Elengedhetetlen lesz,

hogy közösen lobbizzunk egy-egy, a térség szempontjából kiemelt cél megvalósulásához szükséges forrásért.

Mit tart a Balatoni Szövetség legfontosabb feladatának a 2019-et követő években?

Jelenleg a legfontosabb feladatunk, hogy megfogalmazzuk a Balaton jövőképét. Eddig a fő irány, a család, fürdőzés, vitorlázás, horgászat volt. Rövid időn belül az érintett önkormányzatokkal, civilekkel, szakemberekkel közösen el kell dönteni, hogy milyen jövőt szánunk a Balatonnak!

FEKETE KÁROLY

Ajánlott irodalom

Agg Zoltán – Oláh Miklós: A megújuló Balaton Szövetség – Beszélgetés dr Bóka Istvánnal... COMITATUS: ÖNKORMÁNYZATI SZEMLE XIII.:(7-8.) pp 89-94

Agg Zoltán:Támadás a Balaton ellen COMITATUS: ÖNKORMÁNYZATI SZEMLE XIII.:(7-8.) pp. 108-111. (2003)

